

UTTALELSE fra landsstyret i Human-Etisk Forbund

Oslo, 17. november 2019

Humanistisk religionskritikk

Humanister står i en religionskritisk tradisjon, enten de bare sier de ikke tror på en gud eller aktivt kritiserer religion. Men ikke all religionskritikk er like humanistisk.

Humanister plikter å forsvare det sekulære samfunnet fra religiøse grupper som undergraver demokrati, rettsstat eller menneskerettigheter ved å underlegge politikken religiøse begrensninger og forordninger.

Humanister må samtidig være bevisste på maktforhold. Det er forskjell på å kritisere en majoritetskirke og en utsatt etnisk-religiøs minoritet, i tillegg er det forskjell på religionskritikk og kritikk av statlig forskjellsbehandling av livssyn. Humanismen er ikke lenger en opprørsbevegelse, men del av den norske hovedstrømmen. Dette gir makt – og med makt følger ansvar.

Mens noen kamper haster, kan andre vente. Å se forskjellen på dem krever at prinsipper veies mot hverandre og mot en mangefasettert og uoversiktlig virkelighet.

Ingen sider ved religion er hevet over kritikk. Men humanister bør bygge allianser med, og støtte, religiøse mennesker som fremmer etiske og vitenskapelige verdier innad i religionene, heller enn å kritisere dem for at de ikke er enige med oss i ett og alt.

En humanistisk religionskritikk må være i tråd med humanistiske verdier. Et livssyn som setter mennesket i sentrum innebærer en forpliktelse til ikke selv å bruke, og tydelig å ta avstand fra, dehumaniserende språkbruk og argumentasjon.

Noen ganger er religionskritikk en etisk forpliktelse. Når religiøse praksiser på en utilbørlig måte innskrenker enkeltmenneskers frihet, krenker deres grunnleggende rettigheter eller brukes til å legitimere grove overgrep, er det humanisters plikt å si fra.

Religionskritikk bør fremføres på en konstruktiv måte. Noen ganger kan et vennlig ord være det som skal til for at kritikken blir lyttet til, både hos de vi kritiserer og i den allmenne befolkningen.

En humanistisk religionskritikk er velinformert. En bevegelse som står for vitenskap og rasjonell undersøkelse av verden, må etterleve disse idealene også når den kritiserer religion. Dette gjør humanismens religionskritikk sannferdig, og dermed mer slagferdig.

Humanister bør ha et kritisk blikk på hvilken informasjon de stoler på, og ikke ukritisk spre påstander om religioner eller religiøse mennesker bare fordi noen sier noe som bygger opp under våre fordommer.

En humanistisk religionskritikk må være lydhør for motargumenter, og skal ikke kritisere religiøse enkeltmennesker, men heller uheldig systematisk religionspraksis. «Humanister oppfordrer til kritisk granskning av alle ideer og oppfatninger, også våre egne,» slik det slås fast i *Nordisk humanistmanifest 2016*.